

РЕШЕНИЕ

№ 4737

гр. София, 13.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XI КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ,
в публично заседание на 09.06.2023 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Веселина Женаварова

ЧЛЕНОВЕ: Георги Тафров

Боряна Бороджиева

при участието на секретаря Грета Грозданова и при участието на прокурора Милен Ютеров, като разгледа дело номер **2875** по описа за **2023** година докладвано от съдия Веселина Женаварова, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 285, ал. 1 от ЗИНЗС вр. чл. 208 и сл. от АПК.

С Решение №381/24.01.2023г. по адм.д.№336/2022г. по описа на Административен съд С.-град, 64 състав, е осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” /ГДИН/ при Министерство на правосъдието да заплати на К. Д. И. сумата от 1676,13лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдено на основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, с решение на АССГ, постановено по адм.д.№8466/2020 г., обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 200 лв., както и присъдените с решение по адм.д.№7628/2021г. на АССГ, Тричленен състав, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4600 лв., за периода от 14.01.2022г. до 23.06.2022г.; като е отхвърлен иска за останалия период – от 01.01.2009 г. до 13.01.2022г., както и за разликата до пълния предявен размер от 5400 лв.

Срещу така постановеното решение, е постъпила касационна жалба от ГДИН, в която се моли решението, в частта, в която е уважен иска да бъде отменено, като неправилно поради нарушение на материалния закон, постановено при съществено нарушение на административно-производствените правила и необосновано. Излагат се доводи, че съдът е разгледал недопустим иск - претенция, с характер на акцесорна, предявена самостоятелно. Сочи се, че обезщетението върху което се претендира

мораторни лихви е присъдено в размер на 4600лв., а не както е приел първоинстанционния съд в размер на 4800лв. Излагат се съображения за погасяване на претенцията по давност. Иска се да се отмени решението в обжалваната част и вместо него, да постанови друго по същество, с което да отхвърли иска изцяло. Претендира се юрисконсултско възнаграждение.

По делото е постъпила и касационна жалба от К. Д. И. с искане за отмяната на решението в отхвърлителната му част.

В съд.з., касаторът ГДИН, р.пр., не изпраща представител. В представено по делото писмено становище от юриск.М. поддържа своята касационна жалба и оспорва тази на К. Д. И. .

Касаторът - К. Д. И., лично в съд.з., поддържа своята касационна жалба и оспорва тази на ГДИН.

Прокурорът от Софийска градска прокуратура изразява становище за основателност на касационната жалба на ГДИН и за неоснователност на тази на К. Д. И..

Административен съд София – град, XI тричленен състав, като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационните жалби са подадени в срока по чл. 211, ал. 1 АПК, от надлежни страни, които има право и интерес от обжалването, поради което са процесуално допустими и следва да бъдат разгледани по същество. По съществото им настоящият съдебен състав взе предвид следното:

С обжалваното в настоящото касационно производство решение, е осъдена ГДИН да заплати на К. Д. И. сумата от 1676,13лв., представляваща обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдено на основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС, с решение на АССГ, постановено по адм.д.№8466/2020 г., обезщетение за претърпени неимуществени вреди в размер на 200 лв., както и присъдените с решение по адм.д.№7628/2021г. на АССГ, Тричленен състав, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4600 лв., за периода от 14.01.2022г. до 23.06.2022г.; като е отхвърлен иска за останалия период – от 01.01.2009 г. до 13.01.2022г., както и за разликата до пълния предявен размер от 5400 лв.

С Решение №2256/06.04.2021г. по адм.д.№8466/2020 по описа на АССГ, Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието, [населено място] е осъдена да заплати на К. Д. И. обезщетение в размер на 200 (двеста) лева за претърпени неимуществени вреди за периода от 28.6.2015 г. до 1.10.2015 г. вследствие противоправно бездействие на длъжностни лица на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” да му осигурят профилактичен преглед, флуорографски и лабораторни изследвания и непровеждане на задължителните планови имунизации и реимунизации.

С решение №6857/22.11.2021г. по адм.д.№7628/2021г. по описа на АССГ, е отменено горното решение в частта, с която искът е отхвърлен за сумата над 200 лева до размера от 4600 лева, и за периода от 01.01.2009 г. до 27.6.2015 г.; и е осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието, [населено място] да заплати на К. Д. И. обезщетение в размер на 4400 (четири хиляди и четиристотин) лева за претърпени неимуществени вреди и за периода от 01.01.2009 г. до 27.6.2015 г.

Т.е. с горните две решения, влезли в сила на 22.11.2021г., на К. Д. И. на

основание чл. 284, ал. 1 ЗИНЗС е присъдено обезщетение за неимуществевни вреди за периода от 01.01.2009 г. до 1.10.2015г. в размер на 4600лв., а не както е приел първоинстанционният съд – 4 800лв. Присъденото обезщетение е изплатено на 23.06.2022г.

Искът по който е образувано настоящото производство - за обезщетение за вреди от забавено изпълнение в размер на законната лихва е предявен на 11.01.2022г. /видно от пощенското клеймо върху плика в който е постъпило в съда/ и съгласно чл.62, ал.2 ГПК, а не както е приел първоинстанционният съд - на 14.01.2022г., когато делото е образувано.

При горните фактически установявания съдът съобрази следното:

В случая се претендира обезщетение за вреди от забавата при изплащането на главница, по вече уважен иск. Законна лихва за забава на плащане се дължи за забавено изпълнение на парично задължение, като при неизпълнение на паричен дълг кредиторът винаги има право на обезщетение в размер на законната лихва от деня на забавата – чл. 86, ал. 1, изр. първо от ЗЗД.

Този иск може да бъде предявен както като акцесорен едновременно с иска за главницата, така и като самостоятелен за присъждане на обезщетение за вредите от забавата по изплащането на задължението по уважен иск за главницата. Т.е. твърденията в касационата жалба на ГДИН за недопустимост на иска в този смисъл са неоснователни.

Настоящият състав споделя изводите на първоинстанционния съд, че съгласно т. 4 от Тълкувателно решение № 3 от 22.04.2005 г. на ОСГК на ВКС по т. гр. д. № 3/2004 г., при незаконни фактически действия или бездействия на администрацията вземането за обезщетение за вреди става изискуемо от момента на тяхното преустановяване. В случая – както е прието - 01.10.2015 г., от когато възниква и задължението за заплащане на лихви за забава съгласно чл.86, ал.1 ЗЗД.

По направеното възражение за изтекла по отношение на претендираното вземане давност:

От момента на изискуемост на главното вземане възниква и вземането за лихви; съответно давността започва да тече от деня, в който вземането е станало изискуемо (чл. 114, ал. 1 ЗЗД), от който момент се дължи и обезщетение за забавено плащане в размер на законната лихва поради неизпълнение на парично задължение с настъпил падеж (чл. 86, ал. 1 ЗЗД). Това е и моментът, от който започва да тече давността за погасяване на вземането за лихви. Лихви се дължат за всеки изминал ден след изпадане на длъжника в забава. Съгласно чл. 111, ал. 1 б. "в" ЗЗД, вр. чл. 86 ЗЗД, давностният срок за вземане за обезщетение за забавено плащане се погасява с 3-годишна давност. Съответно когато искът е предявен след изтичане на 3 години от възникване на вземането за лихви, се погасяват лихвите, дължими преди 3 години от предявяване на иска.

При уточнение на периода, за който се претендира лихва (от 01.01.2009г. до 23.06.2022 г.) и съобразяване, че част от същия е след предявяване на иска на 11.01.2022г., следва да се приеме, че претенцията относно периода след предявяването на иска касае законна последица от исковата молба, а не самостоятелен иск по чл. 86 от Закона за задълженията и договорите. Към заявяването на законните последици, като присъждането на законна лихва върху главницата след предявяване на иска (както е сторено в случая), не са относими изискванията за изменение на иска по чл. 214, ал. 1 ГПК. Основание в тази насока е нормата на чл. 214, ал. 2 ГПК, според която

не се смята за увеличение на иска прибавянето на изтекли лихви след неговото предявяване. Т.е. изводите на първоинстанционният съд относно дължимостта на обезщетението за периода 11.01.2019г./три години преди предявяването на настоящия иск/ - 23.06.2022г. /датата на плащане на главницата/ са законосъобразни. Неправилно обаче, обезщетението е присъдено в размер на законната лихва върху главницата 4800лв., вместо върху 4 600лв. В тази връзка като взе предвид Постановление на Министерския съвет № 72 от 08.04.1994г. за определяне на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, според което годишният размер на законната лихва за просрочени задължения в левове се определя от основния лихвен процент на БНБ за периода, увеличен с 10 пункта и като прилага лихвения калкулатор, публикуван на сайта на НАП, съдът намира, че решението по отношение на присъденото за периода обезщетение над 1606,30 до 1676,13лв. ще следва да бъде отменено и вместо това да се отхвърли иска в тази част.

Обжалваното решение ще следва да се отмени и в частта, с която е отхвърлен иска за периода 11.01.2022г.-13.01.2022г. и вместо това да се постанови решение с което да се присъди обезщетение за този период в размер на 3,83лв.

В останала му част, с която е отхвърлен иска за периода 01.01.2009г.-10.01.2019г. и за размер над 1676,13лв. до 5400лв., решението ще следва да бъде оставено в сила.

Независимо от изхода на спора, не следва да се присъжда юрисконсултско възнаграждение на ответника. В производството по ЗИНЗС не е предвидено изрично заплащане на юрисконсултско възнаграждение, за разлика от това по ЗОДОВ. Предвид това и доколкото разпоредбите на ЗИНЗС се явяват специални по отношение на общите разпоредби на чл. 78, ал. 8 от ГПК във връзка с чл. 144 и чл. 143 от АПК, ищецът не дължи на ответника заплащане на юрисконсултско възнаграждение.

По изложените съображения и на основание чл. 221, ал. 2, предл. I от АПК, Административен съд София - град -XI тричленен състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение №381/24.01.2023г. по адм.д.№336/2022 г. по описа на АССГ, 64 състав, В ЧАСТТА, с която е осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието да заплати на К. Д. И., ЕГН [ЕГН], обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдено с решения, постановени по адм.д. № 8466/2020 г. и по адм. д. № 7628/2021 г. по описа на АССГ, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4600 лв., за периода 14.01.2019г.-23.06.2022 г. за размера над 1606,30лв. до 1676,13 лв.; и в ЧАСТТА, с която е отхвърлен иска за периода 11.01.2019-13.01.2019г. за размера 3,83лв., и вместо това постановява:

ОТХВЪРЛЯ ИСКА на К. Д. И., ЕГН [ЕГН], да бъде осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието да му заплати обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдено с решения, постановени по адм.д. № 8466/2020 г. и по адм. д. № 7628/2021 г. по описа на АССГ, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4600 лв., за периода 14.01.2019г.-23.06.2022 г. за размера над 1606,30лв. до 1676,13 лв.

ОСЪЖДА Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство

на правосъдието да заплати на К. Д. И., ЕГН [ЕГН], обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдено с решения, постановени по адм.д. № 8466/2020 г. и по адм. д. № 7628/2021 г. по описа на АССГ, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4600 лв., за периода от 11.01.2019г.- 13.01.2019г. в размер на 3,83лв.

ОСТАВЯ В СИЛА Решение №381/24.01.2023г. по адм.д.№336/2022 г. по описа на АССГ, 64 състав, В ОСТАНАЛАТА МУ ЧАСТ, с която е отхвърлен иска на К. Д. И., ЕГН [ЕГН], да бъде осъдена Главна дирекция „Изпълнение на наказанията” при Министерство на правосъдието да му заплати обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдено с решения, постановени по адм.д. № 8466/2020 г. и по адм. д. № 7628/2021 г. по описа на АССГ, обезщетение за неимуществени вреди в размер на 4600 лв., за периода 01.01.2009г.-10.01.2019г. и за размер над 1676,13лв. до 5400лв.

ОСТАВЯ БЕЗ УВАЖЕНИЕ искането Главна дирекция "Изпълнение на наказанията" – [населено място] за присъждане на юрисконсултско възнаграждение за касационното производство.

Решението е окончателно и не подлежи на обжалване и протест.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
2.

ЧЛЕНОВЕ: 1.